

de zeventig weken van Daniël

3. zeven en tweeënzestig weken (vers 25)

GB conferentie Maarn
26 september 2026

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ En jij zult weten en inzicht hebben:
vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem
te doen terugkeren en te bouwen, tot Messias, Vorst,
zijn zeven weken en tweeënzestig weken.
Zij zal terugkeren en gebouwd worden,
plein en uitspringende hoek,
en in benauwdheid van de tijden.

- na het doel van de zeventig weken (:24)
- volgt nu de start van de periode
- en de verdeling: **7 – 62 – 1**

nog even terug naar
het voorgaande

Daniël 9 (naar ISA)

²¹ en terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriël (...)

²² En hij deed mij **begrijpen** en sprak met mij en zei: Daniël, nu ben ik uitgegaan om jou **inzicht** en **begrip** te geven.

²³ Bij het begin van jouw smeekbeden ging een woord uit, en ik ben gekomen om het **bekend te maken**, want jij bent zeer geliefd.

Begrijp het woord en **begrijp** het gezicht.

²⁴ Zeventig weken wordt afgescheiden over jouw volk en over jouw heilige stad (...)

²⁵ En jij zult **weten** en **inzicht** hebben...

Daniël 9 (naar ISA)

²² ... nu ben ik uitgegaan om jou
inzicht en begrip te geven.

²³ ...**begrijp** het woord en **begrijp** het gezicht.

²⁴ Zeventig weken wordt afgescheiden...

²⁵ En jij zult **weten en inzicht hebben**...

- het gezicht = de openbaring van de 70 weken (?)

Daniël 9 (naar ISA)

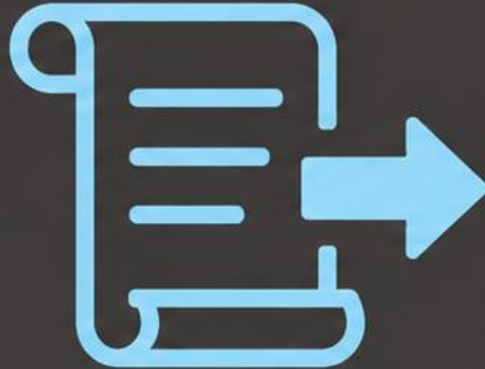
²³ Bij het begin van jouw smeekbeden ging een woord uit, en ik ben gekomen om het bekend te maken, want jij bent zeer geliefd.

Begrijp daarom het woord en begrijp het gezicht.

²⁴ Zeventig weken wordt afgescheiden over jouw volk en over jouw heilige stad (...)

²⁵ En jij zult weten en inzicht hebben: vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen...

- ✓ **een woord** ging uit => ik kom het bekendmaken
- ✓ begrijp dan **het woord**
- ✓ vanaf het uitgaan van **het woord** om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen...

welk woord ging uit
en van wie?

Jesaja 44 (naar ISA)

²⁸ Die tot Kores zegt: Mijn herder!
Want hij zal al Mijn verlangen uitvoeren,
en tot Jeruzalem zeggend: Zij zal gebouwd worden
en de tempel: Zij zal gefundeerd worden.

- Jesaja noemt Kores bij name, ongeveer twee eeuwen voordat deze zijn bevel uitvaardigde
- ook het volgende hoofdstuk gaat over Kores =>

Jesaja 44 (naar ISA)

²⁸ Die tot Kores zegt: Mijn herder!
Want hij zal al Mijn verlangen uitvoeren,
en tot Jeruzalem zeggend: Zij zal gebouwd worden
en de tempel: Zij zal gefundeerd worden.

Jesaja 45 (naar ISA)

¹ Zo zegt JAHWEH tot Zijn gezalfde, tot Kores...
(...)

¹³ Ik heb hem opgewekt in rechtvaardigheid,
en al zijn wegen zal Ik rechtmaken.

Hij zal Mijn stad bouwen en Mijn ballingen zal hij vrijlaten,
niet voor een prijs en niet voor een geschenk,
zegt JAHWEH van de legermachten.

Jesaja 44 (naar ISA)

²⁸ Die tot Kores zegt: Mijn herder!
Want hij zal al Mijn verlangen uitvoeren,
en tot Jeruzalem zeggend: Zij zal gebouwd worden
en de tempel: Zij zal gefundeerd worden.

- in het eerste jaar van Kores komt er een einde aan de 70 jaar van verwoesting van Jeruzalem
- en begint het herstel van **stad en tempel**

Kores doet zijn
woord uitgaan

Ezra 1 (naar ISA)

¹ En in het eerste jaar van Kores, koning van Perzië, om het woord van JAHWEH uit de mond van Jeremia te voltooien, wekte JAHWEH de geest van Kores, koning van Perzië, op, en hij liet een stem doorgaan door heel zijn koninkrijk, en ook in geschrift, zeggend:

- God had via de profeet Jeremia een periode van zeventig jaar bepaald voor de verwoesting van Jeruzalem (2 Kron. 36:21; Jer. 25:11-12; 29:10)
- die periode komt hier tot een einde

Ezra 1 (naar ISA)

² Zo zegt Kores, koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft JAHWEH, de God van de hemelen, aan mij gegeven, en Hij heeft mij opgedragen voor Hem een huis te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda is.

³ Wie onder jullie is van heel Zijn volk? Zijn God zij met hem, en laat hij opgaan naar Jeruzalem, dat in Juda is, en het huis van JAHWEH, de God van Israël, bouwen. Hij is de God Die in Jeruzalem is.

- hier wordt alleen de tempel genoemd, maar op andere plaatsen tempel én stad (Jes. 44:28, 45:13; Ezra 4:12-13, 4:21)

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ En jij zult weten en inzicht hebben:
vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen, tot Messias, Vorst...

- vers 24 geeft **het doel** van de 70 weken (**studie 2/André**)
- vers 25 geeft het **startpunt** van de zeventig weken
- er gaat een **woord uit met betrekking tot het herstel van Jeruzalem**
- bij Kores eindigt **de zeventigjarige verwoesting** en begint het herstel van Jeruzalem
- **het einde van de 70 jaar = het begin van de 70 weken**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem
te doen terugkeren en te bouwen (1)
tot Messias, Vorst (2)
zeven weken (1)
en tweeënzestig weken (2)

○ volgorde grondtekst

מִן	- מִצֵּא	דָּבָר	לְהַשִּׁיב	וּלְבָנוֹת	יְרוּשָׁלַם
min	motza -	davar	lehashiv	velivnovt	yerushalam
vanaf	uitgaan-van	woord	tot-doen-terugkeren-van	en-tot-bouwen-van	Jeruzalem
עַד	- מָשִׁיחַ	נָגִיד	שִׁבְעִים	שִׁבְעָה	וּשְׁנַיִם
ad	mashiach -	nagid	shavu'im	shiv'ah	ushenayim
tot-aan	gezalfde	bewindvoerder	zevens	zeven	en-twee
				en-zevens	zestig

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem
te doen terugkeren en te bouwen (1)
tot Messias, Vorst (2)
zeven weken (1)
en tweeënzestig weken (2)

1. de herbouw van Jeruzalem nam een periode in beslag van 7 jaarweken
 - ✓ $7 \times 7 \text{ jaar} + 1 \text{ jubeljaar} = 50 \text{ jaar}$
2. vervolgens verlopen er 62 weken tot Messias, Vorst
 - ✓ vers 26 gaat verder met wat er ná die 62 weken gebeurt

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen (...), zijn zeven weken (...)

Zij zal terugkeren en gebouwd worden, plein en uitspringende hoek, en in benauwdheid van de tijden.

Kores → Ezra → Nehemia

herbouw van Jeruzalem

7 × 7 jaar + 1 jubeljaar = 50 jaar

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen (...), zijn zeven weken (...)

- wij wijken hiermee af van de gangbare chronologie =>

een andere chronologie:

gangbare chronologie:

- Kores: ± 538/537 v.Chr.

de hier gevolgde chronologie:

- Kores: ± 467 v.Chr.
 - ✓ Perzische periode ruim 70 jaar korter

- **Daniël 11:2–4** — vanaf Kores een korte Perzische periode tot Griekenland
- **Ezra 6–7** — 6e jaar Darius => 7e jaar Artachsasta*
- **Ezra 6:14** — Kores, Darius en Artachsasta* worden genoemd bij het **bouwen en voltooiën** van de tempel

* Darius = Artachsasta: dezelfde koning

Daniël 9 (naar ISA)

25 ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen (...)

Zij zal terugkeren en gebouwd worden,
plein en uitspringende hoek
en in benauwdheid van de tijden.

○ enkele voorbeelden =>

העֲתִים

ha'ittim

de·tijden

וּבְצוֹק

uvtzovk

en·in·beklemming·van

רְחוֹב וַחֲרוּץ

vecharutz

en·uitspringende·hoek

רְחוֹב

rechow

plein

וּנְבִנְתָהּ

venivnetah

en·zij·wordt·gebouwd

תָּשׁוּב

tashuv

!zij·keert·terug

Ezra

- tegenstanders ontmoedigen het volk en verstoren de bouw (4:4-5)
- er worden beschuldigingen tegen Jeruzalem naar de koning gestuurd (4:11-16)
- de werkzaamheden worden met geweld stilgelegd (4:23-24)

Nehemia

- Sanballat en Tobia bespotten de herbouw van de muur (4:1-3)
- tegenstanders beramen een aanval op Jeruzalem (4:7-8)
- tijdens de bouw zijn de arbeiders bewapend (4:16-18)

Daniël 9 (naar ISA)

25 ...vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem te doen terugkeren en te bouwen (...)

Zij zal terugkeren en gebouwd worden,
plein en uitspringende hoek
en in benauwdheid van de tijden.

- Statenvertaling: de straten en de grachten
- NBG: plein en gracht
- “uitspringende hoek” > vestingwerk?
- het herstel van Jeruzalem als stad

waarom afzonderlijk zeven weken?

7 jaarweken = één volledige jubeljaarcyclus

- ballingen keren terug
- Jeruzalem wordt herbouwd
- volksleven en eredienst worden hersteld
- de cyclus mondt uit in het **jubeljaar**

○ Jesaja en Ezra	=> bepalen het beginpunt
○ Daniël	=> bepaalt de duur
○ Ezra en Nehemia	=> beschrijven de vervulling
○ Leviticus 25	=> verklaart waarom 7 weken

tweeënzestig weken
tot Messias, Vorst

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...vanaf het uitgaan van het woord om terug te doen
keren en om Jeruzalem te bouwen (1)
tot Messias, Vorst (2)
zeven weken (1)
en tweeënzestig weken (2)

- “tot Messias, Vorst” zouden 69 weken verstrijken
- na (7 +) 62 weken zou Hij worden afgesneden (:26)
- “tot Messias, Vorst” wijst niet op zijn geboorte

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

- Messias (*mashiach*) = Gezalfde
- bij Zijn doop wordt Jezus gezalfd
- vanaf dat moment treedt Hij als Messias in het openbaar op

עד - משיח נגיד

ad - mashiach nagid

tot-aan gezalfde bewindvoerder

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Mattheüs 3 (naar ISA)

¹⁶ En gedoopt zijnde, steeg Jezus onmiddellijk op uit het water. En zie, de hemelen werden geopend en Hij zag de geest van God neerdalen als een duif en op Hem komen.

¹⁷ En neem waar, een stem uit de hemelen, zeggend:
Deze is Mijn Zoon, de Geliefde, in wie Ik welbehagen heb.

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Handelingen 10 (naar ISA)

³⁷ Jullie weten wat gebeurd is door heel Judea, beginnend vanaf Galilea, na de doop die Johannes verkondigde:

³⁸ Van Jezus van Nazareth, hoe God Hem **zalfde** met heilige geest en kracht...

- vanaf dit moment treedt Jezus publiekelijk op als Messias, de Christus

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Markus 1 (naar ISA)

¹⁴ En nadat Johannes werd overgeleverd, kwam Jezus naar Galilea, verkondigend het evangelie van God,

¹⁵ en zeggend: **De bestemde tijd** is vervuld en het Koninkrijk van God is nabij gekomen. Bezin je en geloof in het evangelie.

- *kairos* = bepaalde/vastgestelde tijd
- **welke bestemde tijd?**
 - ✓ Daniël had een termijn gegeven **tot Messias, Vorst**
 - ✓ nu verschijnt de Messias en zegt: **“de bestemde tijd is vervuld”**

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Markus 1 (naar ISA)

¹⁴ De bestemde tijd is vervuld
en het Koninkrijk van God is nabij gekomen.
Bezin je en geloof in het evangelie.

- geloof in het evangelie... welk evangelie?
- het goede bericht dat het Koninkrijk nabij was gekomen, omdat **de Koning** (Vorst) Zich had aangediend
- Daniëls profetieën gaan over de komst van de Messias **én** over de vestiging van Zijn Koninkrijk =>

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Daniël 2 (naar ISA)

⁴⁴ En in de dagen van die koningen zal de God van de hemelen een koninkrijk oprichten dat voor de aeonen niet vernietigd zal worden, en het koninkrijk zal niet aan een ander volk worden overgelaten. Het zal al deze koninkrijken verbrijzelen en beëindigen, en zelf zal het staan voor de aeonen.

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ ...tot Messias, Vorst...

Daniël 7 (naar ISA)

¹³ ...en zie, met de wolken van de hemelen kwam iemand als een Zoon van de mens...

¹⁴ En aan Hem werd heerschappij en heerlijkheid en een koninkrijk gegeven,
en alle volken, natiën en talen zullen Hem dienen.
Zijn heerschappij is een aeonische heerschappij,
die niet zal verlopen,
en Zijn koninkrijk een dat niet vernietigd zal worden.

Daniël 9 (naar ISA)

²⁵ En jij zult weten en inzicht hebben:
vanaf het uitgaan van het woord om Jeruzalem
te doen terugkeren en te bouwen, tot Messias, Vorst,
zijn zeven weken en tweeënzestig weken.

Zij zal terugkeren en gebouwd worden,
plein en uitspringende hoek,
en in benauwdheid van de tijden.

²⁶ En na de tweeënzestig weken zal Messias afgesneden
worden...

- tot Messias, Vorst > 7 + 62 weken
- **ná** de 62 weken zal Messias afgesneden worden
- daarover: ná de pauze